

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060105

DOM
2013-10-24
Stockholm

Mål nr
P 306-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-12-20 i mål nr P 2064-12, se bilaga

KLAGANDE

JCDecaux Sverige AB
Box 34, 101 20 Stockholm

Ombud: Advokaten V D och jur.kand. C G

MOTPARTER

1. AC S

2. M S

3. Byggnadsnämnden i Växjö kommun, Box 1222, 351 12 Växjö

SAKEN

Bygglov för skylt på fastigheten X i Växjö kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom och Länsstyrelsen i Kronobergs läns beslut den 23 april 2012 (dnr 403-1503-12) samt fastställer Byggnadsnämnden i Växjö kommuns beslut den 29 februari 2012 (§ 41) att bevilja bygglov för skylt på fastigheten X i Växjö kommun.

Dok.Id 1101206

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

JCDecaux Sverige AB (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens avgörande och fastställa byggnadsnämndens beslut.

Byggnadsnämnden har medgett bifall till överklagandet.

AC och **MS** har bestritt yrkandet.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har i huvudsak åberopat samma omständigheter som vid mark- och miljödomstolen och även åberopat de skäl som redovisas i den skiljaktiga meningen i mark- och miljödomstolens dom samt tillagt bl.a. följande.

Genom att i detaljplanen ange allmän plats har man uttalat att området är avsett för ett gemensamt behov. Det avgörande för den allmänna platsens användning är bedömningen av ett gemensamt behov och en användning som inte fråntar eller utesluter allmänhetens rätt att kunna använda den allmänna platsen. Anläggningar som traditionellt har placerats på allmänna platser är stadsinformationstavlor, reklamtavlor, byggbodas, ”Big Bag”-säckar, uteserveringar, cykelställ, låncykelsystem, offentliga toaletter, väderskydd m.m. För dessa anläggningar fordras inget beslut om avvikelser från gällande detaljplan utan prövning sker utifrån de allmänna bestämmelserna om bygglovsprövning.

En kommun har möjlighet att låta precisera den allmänna platsens nyttjande. I de fall en precisering sker innebär detta att all annan användning strider mot detaljplanen. I de fall man inte preciserar användningen ska varje anläggning prövas utifrån en bedömning av om den påverkar allmänhetens nytta och tillgänglighet. En opreciserad detaljplan kan med andra ord inte få en total begränsningseffekt. Mark- och miljödomstolen har felaktigt utgått från att en detaljplan som inte innehåller en preciserad användning av allmänna platser innebär att alla anläggningar är

detaljplanestridiga. Bedömningen ska rätteligen i stället utgå från att anläggningen enbart är detaljplanestridig om den har en alltför enskild karaktär.

Bolaget har höga krav vad gäller utformningen och estetiken av de anläggningar man tillhandahåller kommunen och dess invånare. En skylts lokalisering vad gäller närmiljö och trafikförhållanden sker också i nära samråd och efter diskussion med de ansvariga inom kommunen innan en ansökan inges. För aktuell reklamskylt uppfylls väl plan- och bygglagens bestämmelser.

Aktuell detaljplan anger allmän platsmark utan någon inskränkning eller precisering av traditionella anläggningar som inte hindrar nyttjandet och tillträdet. Det ska således ske en sedvanlig bygglovsansökan som ska prövas enligt sedvanliga bestämmelser för bygglov. För aktuell reklamskylt uppfylls väl plan- och bygglagens bestämmelser. Placeringen av skylten har skett i samråd med kommunen och placeringen strider inte mot 2 kap. 9 § plan- och bygglagen. Att anlägga en skylt i anslutning till en väg är inte att bedöma som en betydande olägenhet och är således inte omgivningsstörande. Vad AC och M S har uttryckt beträffande reklam utgör en personlig uppfattning som inte påverkar bedömningen i målet.

Byggnadsnämnden har anslutit sig till vad bolaget anfört i Mark- och miljööverdomstolen samt därtill hänvisat till vad som anförts i den skiljaktiga meningen i mark- och miljödomstolens dom.

AC och **M S** har anfört bl.a. följande. Byggnationen kommer att ske endast 20 meter från tomtgränsen och bli ett störande moment i förhållande till deras fastighet och utsikten mot allén. Den kommer dessutom att ske i en av Växjö's mest trafikerade och komplicerade gatukorsningar. Bl.a. kommer byggnationen att ske i nära anslutning till ett övergångsställe, där risken är överhängande att bilister distraheras eftersom syftet med tavlan är att fånga bilisternas uppmärksamhet. Olycksrisken i såväl den närliggande rondellen som vid övergångsstället riskerar därmed att öka påtagligt.

Bolagets skyltar är upplysta i olika kulörer varför de har en synnerligen aktiv påverkan i närmiljön gentemot både trafikanter och närboende. Att reklamsskyltar skulle vara till

allmän nytta ifrågasätts med hänsyn till negativ påverkan på stadsbilden, kulturvärdena på platsen och helhetsintrycket i området. Tavlan är felplacerad och en kommersiell reklamskylt kan inte utgöra ett ”gemensamt behov” eller ”rymma allmänna nyttigheter”, vilket bolaget har hävdad. Det ifrågasätts att ett enskilt företag med reklambudskap erbjuds att profitera på det offentliga rummet och detta i anslutning till människors boendemiljö. I området finns även några av Växjös äldsta bevarade hus och en lysande digital reklamskylt utgör en stötande och estetisk stilbrytare i detta område. Reklam bör koncentreras till affärsmiljöer, inte boendemiljöer.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Bolaget har ansökt om bygglov för en skylt i form av en reklamskylt. Plan- och bygglagen (2010:900), PBL, är tillämplig i målet. Den aktuella fastigheten ligger inom ett område som omfattas av en stadsplan som fastställdes den 30 juni 1959 och är upprättad enligt den då gällande byggnadslagen (1947:385). Av punkten 5 i övergångsbestämmelserna till PBL följer att planen ska gälla som detaljplan.

Frågorna i målet är om det finns förutsättningar att utifrån gällande plan bevilja bygglov och om åtgärden uppfyller kraven i 2 kap. 6 och 9 §§ PBL.

Är åtgärden planstridig?

Bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om åtgärden inte strider mot detaljplanen (9 kap. 30 § första stycket 2 PBL). Mark- och miljööverdomstolen prövar därför först om det strider mot detaljplanen att uppföra en reklamskylt på platsen.

Av handlingarna framgår att reklamskylten ska placeras inom ett område som på plankartan är betecknat som *gata eller torg* och därmed, som det får förstås, utgör en allmän plats. Härutöver finns inget särskilt föreskrivet i planen som begränsar användningen av den allmänna platsen. Bedömningen av om reklamskylten strider mot

planen måste därför ske utifrån den allmänna platsens funktion inom ett planlagt område. Det ligger i begreppet allmän plats att denna ska vara tillgänglig för allmänheten. Reklamskylten upptar en obetydlig yta av den allmänna platsen, ligger i en trafikmiljö och hindrar allmänhetens tillträde till området i ytterst begränsad omfattning. Vidare saknar detaljplanen särskilda planbestämmelser som hindrar denna typ av byggnadsverk. Mot denna bakgrund får det anses förenligt med detaljplanen att uppföra en reklamskylt på den plats där bolaget ansökt om bygglov och som utgörs av mark som i planen är angiven som *gata eller torg* (se även Mark- och miljööverdomstolens avgöranden denna dag i mål nr P 11463-12, 313-13, 314-13 och 5114-13).

Är åtgärden i övrigt förenlig med PBL?

Mark- och miljööverdomstolen prövar därefter om den ansökta åtgärden uppfyller övriga förutsättningar för bygglov (9 kap. 30 § PBL).

AC och M S har bl.a. gjort gällande att skylten, med hänsyn till dess närhet till deras fastighet, kommer att utgöra ett störande moment och påverka utsikten mot allén. De har också anfört att skyltens placering är olämplig ur trafiksäkerhetssynpunkt.

I ärenden om bygglov ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som dels är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan, dels är lämpligt med hänsyn till skydd mot trafikolyckor och andra olyckshändelser (2 kap. 6 § första stycket 1 och 2 PBL). Därutöver får lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk, skyltar och ljusanordningar inte ske på ett sätt som kan medföra betydande olägenhet (2 kap. 9 § PBL). Även med beaktande av vad AC och M S har anfört finner Mark- och miljööverdomstolen att skylten uppfyller ovanstående krav på lämplig utformning och placering samt att det inte är fråga om en betydande olägenhet. Inte heller strider åtgärden mot PBL i några andra avseenden.

Av detta följer att det finns förutsättningar att bevilja bygglov för den aktuella skylten. Med ändring av mark- och miljööverdomstolens dom och länsstyrelsens beslut ska därför byggnadsnämndens beslut att bevilja bygglov fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, hovrättsrådet Håkan Åberg, tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander och hovrättsrådet Åsa Marklund Andersson, referent.

Föredragande har varit Petter Larsson Garcia.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-12-20
meddelad i
Växjö

Mål nr P 2064-12

KLAGANDE

JCDecaux Sverige AB

Ombud: Advokat V D

MOTPART

1. AC S

2. M S

3. Växjö kommun, Byggnadsnämnden
Box 1222
351 12 Växjö

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Kronobergs läns beslut 2012-04-23 i ärende nr 403-1503-12, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för skylt på fastigheten X i Växjö kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 231457

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Växjö kommun beviljade den 29 februari 2012 JCDecaux Sverige AB bygglov för uppsättande av skylt på fastigheten X. A C S och M S överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Kronobergs län. Länsstyrelsen upphävde bygglovets den 23 april 2012, se bilaga 1.

YRKANDEN M.M.

JCDecaux Sverige AB (bolaget) yrkar att mark- och miljödomstolen ändrar länsstyrelsens beslut varvid byggnadsnämndens givna bygglov blir gällande.

Bolaget anför bland annat följande. Bolaget har höga krav på utförande av sina gatumöbler och likaså placering och lokalisering av gatumöblerna. De gatumöbler som man tillhandahåller är oftast väderskydd, offentliga toaletter, skyltanordningar för reklam eller stadsinformation och lånecykelsystem.

Bolaget äger, sköter och tar driftansvaret för samtliga anläggningar. Det är reklamerna som finansierar tillhandahållandet av tjänsterna. Vad gäller själva reklamtavlor är de ofta även kombinerade med en sida för samhällsinformation, dvs. en sida som kommunen själv ansvarar för vad gäller innehåll och budskap.

En reklamskylt är bygglovspliktig. Bolaget motsätter sig bedömningen att detaljplanbestämmelsen allmän plats innebär ett förbud mot att uppföra skyltar. Enligt 4 kap. 5 § plan- och bygglagen (PBL) ska kommunen i detaljplanen ange gränserna för allmänna platser, samt även då ha möjlighet att ange användningen och utformningen.

Definitionen av allmän plats är gata, väg, park, torg eller annat område som enligt en detaljplan är avsett för gemensamma behov. Som bestämmelse för användning av allmän plats kan exempelvis anges gång- och cykeltrafik, skyltar, väderskydd, offentliga toaletter, cykelstationer m.m.

I ärenden ska det inte ske någon prövning enligt ordningslagens bestämmelser om allmän plats utan endast utifrån vad som föreskrivs i PBL för s.k. skyltlov enligt 6 kap. 3 § plan- och byggförordningen (PBF), se 9 kap. 8 § PBL. Enligt 3 kap. 3 § PBF gäller för skyltlov vad som föreskrivs i 8 kap. 1 § 2 PBL om form, färg och materialverkan. Bygglovspliktiga skyltar regleras alltså på förordningsnivå då de kan variera i det oändliga jämfört med byggnader (se prop. 2009/10: 170, del 1 s. 137 f.).

En prövning i anledning ska alltså begränsas till frågan om form, färg och materialverkan, vilket det sökta lovet uppfyller, samt om lokaliseringen kan anses strida mot 2 kap. 9 § PBL. Att anlägga en skylt i anslutning till en väg är inte att bedöma som en betydande olägenhet och är således inte omgivningsstörande.

Genom länsstyrelsens beslut ställs omfattande krav på hur en kommun vid antagande av en detaljplan ska ta fram alla möjliga användningsområden för en viss specifik allmän plats. Det enda sättet för en kommun att kunna bevilja ett s.k. skyltlov på en plats där det i detaljplanen inte är angivet allmän plats avsett för skyltar är således att göra en detaljplaneändring. Därefter kan kommunen bevilja bygglov. Detta är ett synsätt som inte är önskvärt eller avsett.

Länsstyrelsen har genom sitt beslut frångått PBL:s regler om prövning av reklamskyltens färg, form och materialverkan. Den prövning som länsstyrelsen har gjort ankommer på polismyndigheten enligt ordningslagen. I en prövning enligt ordningslagen har kommunen ett stort inflytande och det saknas skäl att göra en sådan prövning som vid frågan om bygglov.

MS och **ACS** motsätter sig vad som yrkas i målet och anför bland annat följande. Tavlan är tänkt att sättas upp endast 20 meter från deras tomtgräns och den blir ett störande moment gentemot fastigheten och utsikten mot allén. Den kommer att installeras i en av Växjös mest trafikerade och komplicerade gatukorsningar. I denna korsning finns en rondell där bilisterna måste ta hänsyn till såväl korsande och mötande trafik som till gående vid två stycken

övergångsställ. Olycksrisken i så väl rondellen som på efterföljande övergångsstäl-
len riskerar därmed att öka påtagligt. Det måste noteras att JCDecauxs skyltar är
upplysta i olika kulörer och därmed har en synnerligen aktiv påverkan i dess
närmiljö såväl mot trafikanter som mot boende i närområdet. En lysande digital
reklamskylt är en stötande och en estetisk stilbrytare i detta område.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Mark- och miljödomstolen bedömer att det i enlighet med 15 § lagen om domstolsä-
renden är onödigt att ge byggnadsnämnden tillfälle att yttra sig över överklagandet.

Mark- och miljödomstolen anser att det inte kan anses förenligt med detaljplanens
syfte att sätta upp en reklamskylt på mark avsedd för allmänt ändamål, dvs. skylten
kan inte inrymmas inom angivet användningsområde för marken (9 kap. 30 § PBL).

Frågan är om uppsättandet av reklamskylten kan bedömas som en liten avvikelse
från detaljplanen (9 kap. 31 b § PBL). En grundläggande förutsättning för att det
ska vara möjligt att medge en liten avvikelse från en detaljplan är dock att avvikel-
sen är förenlig med det ändamål som planen redovisar. I annat fall krävs planänd-
ring (proposition 1989/90:37 sid. 55). Som domstolen redan ovan konstaterat är
reklamskylten inte förenlig med planens ändamål och det kan därför inte heller vara
fråga om en liten avvikelse att sätta upp skylten på aktuell plats. Vid denna bedöm-
ning noterar domstolen att reklamskylten inte behövs för att tillgodose den allmänna
nyttan (jfr proposition 1989/90:37 sid. 56).

Mark- och miljödomstolen anser vidare att även om detaljplanen skulle ha tillåtit
uppsättande av reklamskyltar inom nu aktuell fastighet strider skylten mot 2 kap. 9
§ PBL då den skulle inverka menligt på trafiksäkerheten samt motverka en god hel-
hetsverkan med hänsyn till stadsbilden.

Med hänsyn till det ovan anförda ska bolaget inte beviljas sökt bygglov för reklamskylten(9 kap. 30 § PBL). Överklagandet ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 10 januari 2013.

Urban Lund

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Urban Lund, ordförande, och tekniska rådet Märten Dunér (skiljaktig – se bilaga 3). Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Scholz.